

PRIMES

produktu grupa "zaļā" elektrība

Piedāvā

Co-funded by the Intelligent Energy Europe Programme of the European Union

PRIMES

Pārskats

- ⦿ Ietekme uz vidi
- ⦿ Tiesiskais regulējums
- ⦿ Ieteicamie ZPI kritēriji
- ⦿ Labās prakses piemērs
- ⦿ Noderīgas interneta saites

© Photo courtesy of Simon Howden by <http://www.freedigitalphotos.net>

PRIMES

Publiskais iepirkums un produkti ar augstu ietekmi uz vidi un lielu ietekmes samazinājuma potenciālu

PRIMES

Elektrības radītā ietekme uz vidi

© Photo courtesy of askpermission by ICLEI

- ⊙ Elektrības ražošana no fosilajiem izrakteņiem rada lielu daudzumu siltumnīcefekta gāzu un citas emisijas.
- ⊙ Pieaugošs pieprasījums pēc elektrības, kā arī neatjaunojamo resursu izsmelšana.
- ⊙ Siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerācijai ir tikai ierobežota ietekme uz CO₂ samazinājumu.

PRIMES

Atjaunojamie energoresursi

Atbilstoši RELIEF projektam, kas uzskaitījis potenciālos ieguvumus vides jomā, ko sniedz ilgtspējīgi iepirkumi, 18% no ES Kioto protokolā minētajiem mērķiem varētu tikt īstenoti, ja visas Eiropas pašvaldības pārietu no tradicionālā ES elektrības sajaukuma uz "zaļo" elektrību, tas ir, elektrību, kas ražota no atjaunojamiem resursiem. Pat, ja tiktu sasniegta kaut daļa no iepriekš minētā plāna, tiktu iegūti nozīmīgi sasniegumi vides jomā.

- ⊙ Vēja enerģija
- ⊙ Saules enerģija
- ⊙ Aerotermālā enerģija
- ⊙ Ģeotermālā/hidrotermālā enerģija
- ⊙ Hidroenerģija
- ⊙ Biomasas enerģija

PRIMES

ZPI kritēriji attiecībā uz ietekmi uz vidi

Palielināt no atjaunojamiem energoresursiem (RES-E) ražotas elektrības proporciju.

- ⊙ 50%: jebkurai līgumslēdzējai iestādei ES dalībvalstīs jāņem vērā galvenie vides ietekmes faktori. Kritēriji, kas izstrādāti, lai nodrošinātu minimālu papildus pārbaudi vai izmaksu pieaugumu.
- ⊙ 100%: iegādāties vislabākos produktus, kas pieejami tirgū. Atbilstoši kritērijiem var būt nepieciešama papildus pārbaude vai neliels izmaksu pieaugums, salīdzinot ar citiem produktiem ar tādu pašu funkcionalitāti.
- ⊙ Pāreja uz augstas efektivitātes siltumenerģijas un elektroenerģijas koģenerāciju (CHP) (HE CHP) vai CHP, kas balstīta uz atjaunojamiem energoresursiem vai tikai ar gāzi radīta CHP.

PRIMES

Direktīva 2009/28/EK (par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu)

Atbilstoši Direktīvai 2009/28/EK katrai ES dalībvalstij jānodrošina atbilstība nacionālajiem mērķiem līdz 2020. gadam, lai sasniegtu Kopienas mērķi — 20% no atjaunojamiem energoresursiem ražotas enerģijas attiecība. Šis mērķis ietver atjaunojamās energoresursus, kas izmantoti elektrībai, apkurei un dzesēšanai, kā arī transportam. (Transporta jomā ir izvirzīts mērķis sasniegt 10% atjaunojamo energoresursu proporciju visās valstīs.)

"...enerģija no atjaunojamajiem nefosiliem energoresursiem, proti, vēja, saules, aerotermālā, ģeotermālā, hidrotermālā un jūras enerģija, hidroenerģija un biomasas enerģija; atkritumu poligonu un notekūdeņu attīrīšanas iekārtu gāzes un biogāzes enerģija;"

© Photo courtesy of ICLEIbooklet by ICLEI

PRIMES

Izmaksu apsvērumi

- ⊙ Cenu atšķirība starp standarta un "zaļo" elektrību ir atkarīga no liberalizācijas statusa attiecīgajā valstī, nacionālā atbalsta mehānisma un "zaļās" elektrības piegādātāju esamības.
- ⊙ "Zaļā" elektrība bieži vien ir daudz dārgāka, tomēr cenu atšķirība strauji samazinās un ir gadījumi, kad "zaļā" elektrība pieejama pat par zemāku likmi.
- ⊙ Paaugstināta tirgus liberalizācija, atjaunotas RES ražošanas tehnoloģijas, pieaugošās degizraktenū cenas, Eiropas mērķi RES-E jomā un augstas efektivitātes koģenerācijas veicināšana — tas viss saistīts ar pašreizējām diskusijām klimata jomā. Iepriekš minētajam ir potenciāls padarīt "zaļās" elektrības cenu vēl konkurētspējīgāku.

PRIMES

Ieteikumi: Līguma priekšmets

- ⊙ Līguma priekšmetam jāietver ilgtspējības prasības.

Piemērs:

Tādas elektrības iepirkšana,
kas pilnībā ražota no atjaunojamiem
energoresursiem (RES-E) (ZPI "Training Toolkit")

PRIMES

Pārbaude (Pierādījums atbilstībai konkursa kritērijiem)

- ⊙ Izcelsmes apliecinājums elektrībai, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem
- ⊙ 1. tipa vai ISO 14024 atbilstošs ekomarķējums (pamatkritērijus nosaka neatkarīga iestāde; uzraudzība tiek veikta ar sertifikācijas un audita procesu palīdzību)
- ⊙ Atbilstības apliecinājums (piemēram, ražotāja tehniskā dokumentācija, testu ziņojumus...)
- ⊙ Energoaudits

PRIMES

Ieteikumi: Tehniskās specifikācijas (marķējums vai atjaunojamie resursi izteikti %)

- ⊙ 100% no piegādātās elektrības jābūt ražotai no atjaunojamiem energoresursiem atbilstoši Direktīvā 2009/28/EK noteiktajām prasībām.

Pārbaude:

Jāiesniedz atbilstoša izcelsmes apliecinājuma shēmu dokumentācija. Tomēr tiek pieņemti arī citi atbilstīgi pierādījumi.

- ⊙ Katra noslēgtā līguma gada beigās līgumslēdzējai pusei jāinformē līgumslēdzēja iestāde par piegādātas elektrības izcelsmi, lai apliecinātu, ka elektrība 100% ražota no atjaunojamiem energoresursiem.

Pārbaude:

Jāiesniedz atbilstoša izcelsmes apliecinājuma shēmu dokumentācija. Tomēr tiek pieņemti arī citi atbilstīgi pierādījumi. Nav piemērojams attiecībā uz sertificētiem 100% "zaļās" elektrības piegādātājiem (tas ir, 1. tipa ekomarķējums, kas ir atbilstošs RES-E definīcijai vismaz vienlīdz strikti, kā tas ir noteikts Direktīvā 2009/28/EK).

PRIMES

Ieteikumi: Piešķiršanas kritēriji

- ⦿ Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas lēmums tiek balstīts uz saimnieciski visizdevīgāko piedāvājumu.

PRIMES

Ieteikumi: Nākotnes idejas

- Pieprasīt energoefektivitātes pakalpojumus no elektroenerģijas piegādātāja kļūst aizvien populārāk, kā arī tas ir efektīvs veids tālākai ietekmes uz vidi samazināšanai. Ja vēlaties iekļaut to specifikācijas vai apbalvojumu posmā, tam noteikti jābūt minētam arī saturā.
- Lai ļautu mazajiem "zaļās" elektroenerģijas piegādātājiem arī piedalīties solīšanas procesā, konkursa izsludināšana varētu tikt sadalīta daļās (lotēs).
- Lai sekmētu "zaļākas" enerģijas iekļaušanu iepirkumā, ievērojami var palīdzēt politisko mērķu nospraušana klimata pārmaiņu samazināšanai
- Pats efektīvākais veids kā nodrošināt kodolenerģijas neiekļaušanu piedāvātajā enerģijas sajaukumā, ir norādīt to saturā, piemēram, "Pērk elektroenerģiju ar 50% no atjaunojamiem avotiem un neiekļaujot kodolenerģiju".
- Piegādātājam var pieprasīt pasākumus/kampaņas, kas piesaista uzmanību vides jautājumiem, piemēram, energoefektivitātei. Ja vēlaties to iekļaut specifikācijā vai apbalvojumu posmā, tam noteikti jābūt norādītam saturā.

PRIMES

Nacionālie atbalsta mehānismu un nacionālie RES-E ekomarķējumi

- ES dalībvalstīs īsteno nacionālos atbalsta mehānismus, palīdzot RES piegādātājiem. "Feed-in" tarifs garantē fiksētu cenu konkrētiem no atjaunojamiem energoresursiem ražotas elektrības veidiem (līdz konkrētam daudzumam no jebkuras elektrostacijas).
- "Kvotu sistēma" uzliek pienākumu piegādātājiem nodrošināt, lai konkrēts elektrības apmērs procentuāli tiktu ražots no konkrētiem atjaunojamo energoresursu veidiem.
- Astoņi galvenie RES-E ekomarķējumi, kas pieejami Eiropā, to prasības tomēr atšķiras vairākos kritērijos.

EKOenergy

PRIMES

Piemērs: Konkursa pārskats

- ⊙ **Līguma priekšmets:** Vismaz 50% elektrības, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem (RES-E), iegāde.
- ⊙ **Tehniskā specifikācija:** 100% no piegādātās elektrības jābūt ražotai no atjaunojamiem energoresursiem atbilstoši Direktīvā 2009/28/EK noteiktajām prasībām.
Pārbaude: Jāiesniedz atbilstoša izcelsmes apliecinājuma shēmu dokumentācija. Tomēr tiek pieņemti arī citi atbilstīgi pierādījumi.
- ⊙ **Piešķiršanas kritēriji:** Papildus punktu tiek piešķirti par papildus RES-E.
Pārbaude: Jāiesniedz atbilstoša izcelsmes apliecinājuma shēmu dokumentācija. Tomēr tiek pieņemti arī citi atbilstīgi pierādījumi.
- ⊙ Līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas lēmums tiek balstīts uz saimnieciski izdevīgāko piedāvājumu.

Brēmene, Vācija

Labās prakses piemērs

© Photo courtesy of Tanatat by <http://www.freedigitalphotos.net>

levads

- ⊙ Brēmene — prasību ievērošana vairākās vietējās valsts pārvaldes iestādēs attiecībā uz elektrību, kas ražota no atjaunojamiem energoresursiem.
- ⊙ Sākotnējais līguma slēgšanas periods — divi gadi (no 2009. gada līdz 2010. gadam ar pagarinājumu līdz 2012. gadam).
- ⊙ Kopumā 79 miljonu kilovatstundu piegāde ik gadu, apmēram 7,5 miljonu EUR izmaksas gadā.

Brēmene, Vācija

Labās prakses piemērs

© Photo courtesy of Tanatat by <http://www.freedigitalphotos.net>

Tehniskā specifikācija

- ⊙ Tiek nodrošināta elektrības piegāde, kas pilnībā ražota no atjaunojamiem energoresursiem.
- ⊙ Pretendentiem tika noteikta prasība samazināt CO₂ emisijas, kas saistītas ar nepieciešamās elektrības piegādi, vismaz par 30%, salīdzinot ar vidējo nacionālās elektrības patēriņu, kas reģistrēts GEMIS datubāzē.
- ⊙ Tika atļauts iesniegt piedāvājumu variantus.

Brēmene, Vācija

Labās prakses piemēri

Piešķiršanas kritēriji

- ⊙ Cena (90%)
- ⊙ CO₂ emisiju samazinājums (10%).

© Photo courtesy of Tanatat by <http://www.freedigitalphotos.net>

Rezultāti

- ⊙ Papildus izmaksas, kas saistītas ar vidi saudzējošām prasībām, kas ietvertas konkursa nosacījumos, tika aprēķinātas apmēram 0,1 cents/kWh jeb apmēram 69 000 EUR/gadā apmērā.
- ⊙ Brēmenes politiskā apņemšanās "zaļo" iepirkumu jomā sniedz iespēju līdzsvarot citas augstākas izmaksas, pārejot uz "zaļo" elektrību.
- ⊙ CO₂ ietaupījums, kas saistīts ar Brēmenes iepirkumu, ir aptuveni 75%, salīdzinot ar vidi vairāk piesārņojošu resursu piegādi.

PRIMES

Citi resursi

- ⊙ **Procura+ kritēriji attiecībā uz "zaļo" elektrību**
http://www.procuraplus.org/fileadmin/files/Manuals/English_manual/Procura_Manual_Chapter6c_-_green_electricity.pdf
- ⊙ **ZPI kritēriji:**
<http://ec.europa.eu/environment/gpp/pdf/criteria/electricity.pdf>